

защо варътъ е такова добро сръдство, което открива въгленната кислота и защо водата са мжти, то по-напредъ е необходимо да знаеме, що е варъ. Варътъ е самороденъ металъ *калци*, който е сжединенъ съ кислородътъ. Тоя металъ е мекъ и има блѣдно-жълтъ цвѣтъ. Когато тоя металъ са намира близо до въздухътъ, то привлича камъ себѣ си кислородътъ, сжединява съ него и става твърдъ; съ една дума, преобразява са на варъ. А ако е сичкото това така, то са разбира, че калци са не намира чистъ въ природата: кислородътъ, който са намира постоянно въ въздухътъ, твърде скоро го преобжрща въ варъ. Освѣнъ това, варътъ има голѣма наклонность да са сжединява съ въгленната кислота; а отъ това сжединение са ражда ново вѣщество, което са нарича *въглекисель-варъ* или тибширь. И така, тибширьтъ е сжественъ отъ нѣколко отдѣлни вѣщества: отъ калци, отъ въглеродъ и отъ голѣмо количество кислородъ. Послѣ това сѣки вече може да разбере, защо са размжтва варовата вода, когато я палѣте въ въгленната кислота. Бистрата варова вода са сжединява съ въгленната кислота и образува мжтна тибширева вода. Това свойство на варовата вода ни дава сръдство да опредѣлиме колко въгленна кислота има въ кое и да е мѣсто. И наистина, ако ние доесеме варова вода на такова едно мѣсто, дѣто са намира много въгленна кислота, то тя тоя си часть са покрива съ бѣловата кожица. Колкото тая кожица е по-дебѣла, толкова повече е и въгленната кислота на това или на онова мѣсто. Който желае да добие въгленна кислота, той трѣба да запали въглища подъ единъ стжкленъ калпакъ, който е пжленъ